

Ministerstvu vnitra

Odboru bezpečnostní politiky MV

V Praze dne 29. září 2011.

Věc: Návrh na pozastavení činnosti KSČM – stanovisko k předloženým materiálům

Dne 11. září mi byly předloženy odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra níže uvedené dokumenty vztahující se k diskusi o pozastavení, případně rozpuštění činnosti politické strany KSČM.

V následujícím rozboru postupně:

a) tyto dokumenty stručně popisuji a hodnotím z pohledu jejich možného využití při rozhodování vlády, přičemž vycházím z požadavků kladených právními předpisy a judikaturou na návrh vlády týkající se pozastavení nebo rozpuštění politické strany,

a na základě toho a na základě dalších mně známých skutečností pak

b) formuluji doporučení k dalšímu postupu zadavatele analýzy, resp. doporučení k dalšímu postupu vlády.

1. Popis a stručné zhodnocení předložených materiálů

a) Materiály vypracované senátní komisí

Jedná se o dokument nazvaný Závěrečná zpráva Dočasné senátní komise pro posouzení ústavnosti KSČM.¹ Tato komise definovala 27. 2. 2007 21 témat, kterými se pak podrobně zabývala.

Kapitola 1 se nazývá Vytyčení problému. Konstatuje se zde, že „existence strany hlásící se názvem a základními axiomy k ideologii, jejímž konečným cílem bylo vždy zlikvidování demokratického systému a jeho základních hodnot, a současná praktická činnost této strany kladou otázku jednak legitimacy přežívajícího komunistického dědictví, jednak legality takto založené a institucionalizované partaje.“ Za hlavní téma se pokládá **vztah KSČM k násilí**, který má být základním projevem neústavnosti strany.

¹ Tato komise byla ustavena usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 550 z 2. listopadu 2006. Závěrečná zpráva komise byla Senátem schválena usnesením 511 z 30. října 2008.

Materiál konstatuje, že **KSČM se nezřekla své komunistické identity tak, jako to udělali například komunisté v Polsku, na Slovensku, v Maďarsku.** Cituje se zde **Komunistický manifest**, který obsahuje zřetelné výzvy k násilnému svržení systému založeného na soukromém vlastnictví. Na **výrocích vedoucích představitelů KSČM** se autoři zprávy snaží dokázat, že narůstá jejich **radikální rétorika**, stupňuje se snaha o **falšování minulosti** a že na **státní složky z politických důvodů nereagují** – to je doloženo citací přípisu bývalé nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešové z roku 2005. Dále se zde dokumentuje, že **komunisté pokládají současný sociálně ekonomický systém za špatný a úpadkový.**

Kapitola 2 rekapituluje dřívější snahy o postavení KSČ mimo zákon, protikomunistické akce a problematiku třetího odboje. Mezi množstvím jiných informací je zde citováno stanovisko někdejšího pražského městského prokurátora a pozdějšího úspěšného zástupce české vlády v procesu s Dělnickou stranou **Tomáše Sokola, který v dubnu 1990** sdělil otevřeným dopisem tehdejší komunistické straně, že od 1. 5. 1990 začne posuzovat činnost KSČ(M) z hlediska možného naplnění skutkové podstaty trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod. Sokol tehdy podrobně rozebral neslučitelnost dosavadní praxe KSČ s demokratickými principy – konkrétně poukázal na násilné a neústavní získání moci, rozbití demokratického pořádku, teror a likvidaci politických protivníků a následnou neomezenou totalitní moc.

Ze Sokolovy tehdejší argumentace se zde připomíná **také legendární výrok Klementa Gottwalda z prosince 1929** při jeho prvním parlamentním vystoupení o tom, že se „komunisté jezdí učit do Moskvy, jak **zakroutit** kapitalistům **krkem**“.²

Zmíněno je zde dále přijetí zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu a jeho nedostatečné argumentační využívání například při stíhání komunistické propagandy nebo i v rámci diskusí o protiprávnosti komunistického režimu. Dále se připomíná přijetí rezoluce o nutnosti mezinárodního odsouzení zločinů komunistických režimů, přijatá Radou Evropy v roce 2006 a odpor KSČM proti této rezoluci.

² Gottwald tehdy v této části proslovu nemluvil o nějakých imaginárních „kapitalistech“, ale rovnou poslancům ve sněmovně sdělil, že hodlá zakroutit krkem přímo jim. Takto oslovení poslanečtí kolegové se mu, jak plyne ze stenografického záznamu, převážně smáli, po něm hovořící poslanec Tučný řekl, že jeho slova „nelze brát vážně“ a že „komunistické dělnictvo nepodepíše ani jedinou větu z toho dlouhého sermonu, který jsme tu byli nuceni vyslechnout“. Blíže viz <http://www.psp.cz/eknih/1929ns/ps/stenprot/007schuz/s007002.htm>.

Konstatuje se narůstající radikálnost projevů reprezentantů KSČM : zmiňuje se například prohlášení **Vojtěcha Filipa na zasedání ÚV KSČM v únoru roku 2007** o nutnosti **návratu k V.I. Leninovi, přihlášení se KSČM k Vítěznému únoru** atd. Nutno ovšem říci, že Filipův proslov odkazuje na Lenina pouze v citátu o potřebě být „nejrevolučnější, nejpokrokovější a nejmasovější“ a dále se v proslovu Filip snaží spíše jako vzor uvádět např. současné moldavské nebo čínské komunisty. Také odkaz na tzv. Vítězný únor v tomto vystoupení je formulován relativně opatrně – „nebojme se ani výročí 25. 2. 1948, ani 21. srpna 1968“. V tomto Filipově vystoupení lze též zaznamenat pozoruhodnou (i když neověřitelnou) **informaci o tom, že do KSČM nyní každoročně vstoupí 600 nových členů a že od roku 1989 přijala 6.000 nových členů.**

Dále jsou zachyceny některé úryvky z prezentací místních či regionálních organizací strany – to prokazuje **potřebu intenzivnějšího studia nejen webové prezentace KSČM, ale i prezentace místních organizací a různých s KSČM přímo spolupracujících organizací.**

Kapitola 3 popisuje řešení problematiky politického extremismu v ústavách některých evropských zemí a informuje o právních úpravách v některých evropských zemích. Obsahuje i studie Parlamentního institutu věnované judikatuře ESLP a právní úpravě zákazu propagace komunismu a nacismu v Německu, Rakousku a v postkomunistických státech Evropy. Poznatky v této kapitole potvrzují, že v zemích s totalitní minulostí je prevence opětovného nástupu nějakého typu totality řešena uplatňováním různých variantách konceptu **obranyschopné demokracie**, přičemž je **komunistický totalitarismus kladen na roveň jiným typům totalitarismu.**

Kapitola 4 je věnovaná tématu **nástupnictví KSČM po KSČ a problematice převodu majetku KSČ na KSČM. Kapitola 5** se věnuje otázkám **registrace strany.** V těchto v podkladech spojených kapitolách je obsažen právní rozbor zákonnosti a ústavnosti registrace KSČM jako politické strany – ze skutečnosti, že KSČM vznikla jako územní organizace KSČ a s ohledem na dikci zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, kde je KSČ označena za zločinnou organizaci, se zde dovozuje, že i KSČM je zločinná a proto nelegální organizace. Informace nashromážděné v těchto kapitolách mají relevanci zejména **díky podkladům nashromážděným v korespondenci senátora Štětiny s Ministerstvem vnitra.** Z těchto podkladů podle mého názoru skutečně plyne, že **KSČM vznikla původně jako územní organizace KSČ, byla jako samostatná strana zaregistrována jako politická strana**

v ČR po přijetí zákona o politických stranách, přičemž KSČ v té době existovala ze zákona a postupně se transformovala ve Federaci KSČM a slovenské KSS (později SDL). Po rozpadu této Federace v roce 1992 se KSČM stala nástupnickou organizací KSČ.

Kapitola 6 se zabývá **vztahem KSČM ke zločinům KSČ a problému omluvy**. Tato kapitola dokumentuje, že pro KSČM je velmi silným tématem otázka hodnocení různých událostí v minulosti – obecně odmítá hodnotit období 1948 – 1989 jen negativně, 25. 2. 1948 hodnotí jako výsledek revolučního procesu podporovaného většinou národa, ostře odmítá tzv. protikomunistický odboj, zejména bratry Mašíny hodnotí jako zločince. Informačně a argumentačně bohaté a i dále využitelné jsou v této kapitole **především příspěvky Stanislava Balíka věnované vztahu KSČM k minulosti a počínání KSČM v reálné politice po roce 1989**. V těchto příspěvcích se tvrdí, že KSČM vyjevuje svoji kontinuitu s komunistickým režimem a neupřímnost deklarací o omluvě za nezákonnosti v období 1948 – 1989 zejména tehdy, když se má pozitivně postavit vůči jakýmkoli zákonům s vazbou na minulost – zmiňován je nejen lustrační zákon, ale i komunistické návrhy na omezení rozsahu restitučních zákonů a **negativní stanoviska KSČM k zákonu o odškodnění osob odvezených do SSSR, o odškodnění obětí sovětské okupace, nebo o zákon o zpřístupnění svazků Stb**. Jsou zde doloženy také některé straně přičitatelné výroky Zdeňka Klanici a Marty Semelové oslavující Klementa Gottwalda a je zde zaznamenána spolupráce KSČM s totalitním režimem KLDR.

Kapitola 7 řeší **vztah KSČM k okupaci Československa armádami Varšavské smlouvy**. Popisuje se zde například otevřená podpora vyjadřovaná představiteli KSČM v roce 2003 a 2004 Karlu Hoffmannovi při jeho stíhání za nelegální vypnutí vysílání rozhlasu 21. srpna 1968 a také publikované názory některých členů KSČM vyjadřujících v různé míře pozitivní náhled na přerušení politického vývoje v roce 1968 invazí vojsk Varšavské smlouvy. Zároveň je zde však doloženo, že KSČM se oficiálně od invaze distancuje a hodnotí ji negativně jako krok poškozující socialismus.

Kapitola 8 je nazvaná **KSČM a formy vlastnictví**. Argumentuje se zde tím, že komunisté již od dob komunistického manifestu usilovali o „zespolečenštění výrobních prostředků“. Cituje se zde výrok předsedy KSČ Filipa na mezinárodní konferenci „Aktivně proti antikomunismu“ v roce 2006, že „všechny formy vlastnictví mají mít stejný obsah a stejnou ochranu“ Následně jsou citovány kritické výroky přívrženců marxisticko leninské teorie, kteří Vojtěcha Filipa kritizují, přičemž tito autoři pokládají soukromé vlastnictví za

hlavní příčinu dle jejich názoru nastávající krize. Jde o dopis čtenáře do Haló novin a o příspěvek publikovaný v tzv. komunistickém listu „Dialog – otázky – odpovědi“, který kritizuje KSČM z pozice marxismu –leninismu. Dále jsou doloženy i některé samotné dokumenty KSČM, z nichž vyplývá, že strana preferuje vlastnictví „společenské“. Dále se cituje z materiálu **Teoreticko analytického pracoviště KSČM**, z kterých plyne, že **toto ideologické pracoviště KSČM považuje v současné mezinárodní situaci socialistickou revoluci za nereálnou a že nejvhodnější strategií strany je dle něj pracovat v rámci parlamentu a ústavními prostředky čelit „největším výstřelkům liberalismu“**. Dále se v materiálu senátní komise cituje z Komunistického manifestu a konstatuje se **totalitní charakter samotné podstaty komunistické doktríny skrytý právě již v Komunistickém manifestu**. Popisuje se zde vztah komunistického režimu v letech 1948 – 1989 k soukromému vlastnictví a dopady komunistických zásahů do vlastnických práv z té doby až do současnosti. Konstatují se též nejasnosti o vztahu současné KSČM k majetku z tzv. „zlatého fondu KSČ“. Závěrem se upozorňuje na fakt, že **Komunistický svaz mládeže otevřeně usiluje o odstranění soukromého vlastnictví**.

Kapitola 9 je věnována tématu **KSČM a násilí s podtitulem „Různé výroky představitelů KSČM hraničí se zákonem nebo přestupující zákon“**. Materiál nejprve vypočítává počty obětí komunistických režimů 20. století, následně se zaměřuje na oběti českého komunistického režimu, vypočítává lidská práva a svobody, která byla komunistickým režimem porušována. Následně popisuje, že se KSČM začíná vracet k myšlenkám tzv. **třídního boje**, k myšlenkám **V.I. Lenina**, k tzv. **úspěchu února** a k jeho „**revolučnímu základu**“, což je hodnoceno tak, že „komunistům narostl hřebínek“. **Minulost KSČM a její akceptace uvedených myšlenek** podle Závěrečné zprávy znamená, že **KSČM je stranou totalitní, usilující o vytvoření totalitního režimu**. Za důkazy protiústavní činnosti KSČM označuje Závěrečná zpráva například tezi z programového dokumentu KSČM Na děje pro Českou republiku – politika KSČM po VII. sjezdu, kde se říká, že KSČM nadále opírá svou politiku o **Marxovu tezi, že svět nelze jen vykládat, ale že je nutno jej změnit**. Dále se zde zmiňují slova Vojtěcha Filipa na shromáždění k 59. Výročí února 1948 o **návratu k myšlenkám V.I. Lenina**. K tomu se dále dokládá na poznátcích z díla ruského historika Volkogonova charakteristika Leninovy historické osobnosti. Dále jsou citovány výroky vedoucího mezinárodního oddělení ÚV KSČM Hassana Charfo, vedoucího oddělení mezinárodních styků ÚV KSČM, z mezinárodní konference konané v Praze v listopadu 2006 na téma „Zločiny imperialismu, o nutnosti **násilné „sebeobraný proti vykořisťovatelskému**

útlaku“. Dále jsou doloženy výroky vedoucích představitelů KSČM (M. Grebeníčka z roku 2001, V. Filipa z roku 2007) oslavujících události v únoru 1948 a tvrdících jejich ústavní charakter. Dále je citován tzv. **komunistický list Dialog – otázky – odpovědi**, v němž jsou kritizováni představitelé vedení KSČM za zradu marxisticko –leninského přístupu a neakceptování myšlenky třídního boje.

Kapitola 10 se zabývá návrhem změny trestního zákona řešící trestnost propagace komunistických symbolů. V této kapitole je **podrobně dokumentována kauza Davida Pěchy**, šéfredaktora časopisu Pochodeň hlásícího se ke komunistické ideologii a k mimoparlamentní Straně československých komunistů (od prosince 1999 nazvané Komunistická strana Československa). Jde o dosud ojedinělé soudní rozhodnutí z roku 2003, kdy soud nespatořoval nic trestného na následujících výrociích obžalovaného D.P.: *„kapitalisté kteří.... jsou dnes u moci, budou zlikvidováni a tvrdě potrestáni“*, nebo *„pouze revoluční svržení soudobého systému, rozbití celého kapitalistického státu a opětne znárodnění všech hlavních podniků ve prospěch většiny, pouze obnovení socialismu a proletářské diktatury proti hrstce soudobých parazitů je jediným východiskem ze současné bídy i bezpráví obyčejných lidí!!!“* nebo *„Naše strana vidí jedinou cestu k moci v mimoparlamentních a ilegálních akcích. Tak lze svrhnout současný režim. K tomu bude třeba masového boje, i ozbrojeného, když bude třeba.“* Je zde též **přípis nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešové**, že nulový postih komunistického extremismu má pravděpodobně politické pozadí, neboť **levicoví a pravicoví extremisté mají „v politické oblasti výrazně rozdílné postavení“**. Pro případnou diskusi o rozpuštění či pozastavení KSČM má z této kapitoly dále relevanci už jen příspěvek Petra Blažka na téma Symboly komunismu. Z něho vyplývá, že **ústřední symbol komunistického totalitarismu, tj. srp a kladivo, KSČM opustila, a od devadesátých let používá namísto něj červené třešně**.

Kapitola 11 se zaobírá spoluprací KSČM s Komunistickým svazem mládeže. Je doložen daleko radikálnější slovník u KSM, otevřené hlásání potřeby revoluce (konkrétně *„revoluční svržení kapitalistického řádu masami pracujících“*) v duchu myšlenek V.I. Lenina. Je také **doloženo, že KSČM poskytuje KSM sídlo, finančně jej podporuje, poskytuje mu i právní pomoc, členové KSČM vystupují na akcích KSM a od KSM se ve většině případů žádným jednoznačným způsobem nedistancují**.

Kapitola 12 se věnuje spolupráci KSČM se zahraničními komunistickými stranami. V této kapitole jsou doloženy **aktivity vedoucího mezinárodního oddělení ÚV KSČM**

Hassana Charfo, který v stranickém tisku oznámil, že rozpuštění Komunistické internacionály v roce 1943 bylo vážným politickým omylem a svými aktivitami usiluje o obnovení silné mezinárodní organizace se silnou marxisticko leninskou bází. Zmiňují se zde četná vystoupení předsedů KSČM **Grebeníčka a Filipa** na těchto fórech a dokládá se, že zde **používají daleko radikálnější rétoriku** Vojtěch Filip se např. takto 25. – 26. listopadu 2006 na komunistické mezinárodní konferenci podle senátní komise otevřeně nezastával jen Komunistického svazu mládeže, ale i nejvyšších představitelů komunistického režimu Jakeše, Bilaka atd. **Pozornost je zde též věnována též rozhodnutí KSČM nevstoupit do eurokomunistické Strany evropské levice, ke kterému je v podkladech obsáhlá dokumentace.** Z materiálů plyne, že KSČM svůj vstup na ustavujícím sjezdu SEL 8. – 9. 5. 2004 v Římě odmítla proto, že nesouhlasila s odsudkem stalinismu v preambuli základního dokumentu strany. Doložena je zde spolupráce KSČM s **KS Kuby a KS Běloruska (realizujícími nebo podporujícími ve svých zemích diktaturu)** a s množstvím i těch nejortodoxnějších komunistických stran. Dále je v přílohách **zaznamenáno v zásadě pozitivní přihlášení KSČM se k odkazu bolševické revoluce v Rusku při příležitosti jejího 90. výročí**, s tím, že strana vyjádřila „lítost nad tragickými oběťmi s vývojem tohoto systému souvisejícími“ a konstatovala, že si KSČM uvědomuje nedostatky první formy socialismu.

Kapitola 13 popisuje vazby KSČM na neonacismus. Konstatuje o nich, že jsou „obtížně prokazatelné“, ale že historický nacionální socialismus a historický komunismus měly mnoho společného a že i v současné době je metoda agitace pravicových a levicových extremistů shodná.

Kapitola 14 řeší vztahy KSČM k jiným levicově extremistickým hnutím. Je zde zaznamenána málo známá, interní debata probíhající dle publicisty Štěpána Kotrby, uvnitř KSČM o ideologické směřování strany. Tzv. komunistický list Dialog – otázky – odpovědi je zde zmíněn jako tribuna „ideologických tajemníků a politruků“, kterým se současné vedení strany nejeví jako dostatečně revoluční. Mezi významné skutečnosti, kterých se v této kapitole senátní komise dotkla, patří nepochybně zájem zejména ruských zpravodajských služeb o prostředí české radikální levice a úvaha o možné bezpečnostní rizikovosti KSČM v tomto směru.

Kapitola 15 rozebírá personální vztahy KSČM, KSČ a StB. Je zde konstatováno, že KSČM je z převážné většiny stranou „bývalých realizátorů despotického režimu“ a že tito lidé

takto ve svém stranickém životě i chovají. Dále **je zde doloženo, že členů strany výrazně ubývá. Kdežto v roce 1992 jich bylo 355 tisíc, v roce 2008 při finalizaci zprávy senátní komise jich bylo kolem 80 tisíc. Noví členové vstupují málo, stranická základna postupně stárne.**

Kapitola 16 se zabývá **vztahy KSČM a jejím vlivem na zahraniční politiku našeho státu.** Kromě postojů ke KSČM (komise se domnívala, že by mohly být dokonce vlastizrádné, studie Parlamentního institutu to však nepotvrdila) se zde popisují postoje KSČM k rusko – gruzínskému konfliktu, ke Kosovu, k zahraničním misím Armády ČR a ke **komunistickému režimu na Kubě.** Opomenuty zůstávají vztahy KSČM ke KS Číny (pouze je zmíněno, že v otázkách Tibetu přebírají čeští komunisté propagandu Číny), KS Vietnamu a k severokorejskému režimu.

Kapitola 17 měla být věnována hodnocení demokratičnosti KSČM jinými politickými subjekty. V předložených podkladech však v kapitole 17. lze najít materiály VI. A VII. sjezdu. V průvodním komentáři se informuje o tom, že v rámci KSČM se vedou silné vnitřní spory o charakter strany. Jsou zde lidé, odmítající tzv. stalinismus a lidé s tímto přístupem nesouhlasící. Tyto spory se promítly i do sjezdové diskuse a jsou v praxi strany trvale přítomny.

Kapitola 18 se zabývá KSČM a její mediální politikou vůči antikomunismu a falšování dějin ze strany KSČM. Jsou zde doloženy **výroky Hassana Charfo a Vojtěcha Filipa oslavující V. I. Lenina,** je zde i zaznamenán **výrok ve stranickém tisku o legálním charakteru internace v tzv. nápravně výchovných táborech, jako byl např. jáchymovský** (Jitka Gruntová v Haló novinách, 29. 11. 2005). Zmíněn je i článek v Severočeské pravdě, což jsou noviny mosteckých komunistů, kde je **popírána sovětská účast na maskaru v Katyni.**

Kapitola 19 obsahuje řadu různých dokumentů KSČM a o KSČM. Kromě některých již dříve citovaných materiálů má k posuzované tématice podstatný vztah **Analýza KSČM zpracovaná Analytickým týmem PKVV ČSSD Středočeského kraje.** Jsou zde zásadní, i když již mnoho let staré informace dokládající jednak vývoj voličské podpory a sociálního zázemí KSČM.

Kapitola 20 dokumentuje již vícekrát zmíněný postoj KSČM k legislativním návrhům směřujícím ke zmírnění křivd a odškodnění obětí komunistického režimu.

Konečně poslední je Kapitola 21 – v ní dočasná senátní komise shrnuje svoje závěry a předkládá soupis indicií, podle kterých KSČM porušuje zákon o politických stranách. Mezi tyto indicie předkladatelé řadí to, že KSČM je pokračovatelkou KSČ označené za zločinnou zákonem 198/1993 Sb., dále že porušuje trestní zákon a jeho ustanovení o trestnosti podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod, jakož i ustanovení o trestnosti omlouvání komunistických zločinů a popírání komunistického genocidia, což je doloženo výroky Vojtěcha Filipa, Marty Semelové, Miroslava Grebeníčka, Václava Jumra, Stanislava Grospiče, Městského výboru KSČM v Ostravě, Milana Havlíčka, Václava Exnera, Hassana Charfo, Miroslava Bělohlávka, Josefa Gottwalda, Jaroslava Kojzara, Milana Špáse. Mezi indicie porušování zákona se dále dle zpracovatelů řadí i materiál KSČM na přelomu tisíciletí, Deklarace o socialismu, přípravný dokument pro VII. sjezd. Dále jsou zmíněny některé citace z časopisu Dialog – otázky - odpovědi. Mezi indicie je dále řazena spolupráce KSČM s KSM. Za indicii je považováno i hlášení se k marxismu (neboť jeho podstatou je násilné svržení celého dosavadního společenského řádu), dále přihlášení se k postavě V. I. Lenina. Indicií je podle zpracovatelů i fakt, že členové KSČM byli většinou i členy KSČ, že Vojtěch Filip byl agentem StB, že KSČM podporuje kubánské a běloruské komunisty, že podporuje ruskou a čínskou politiku, že podpořila Karla Hoffmanna během jeho procesu a že se nedistancovala od vstupu vojsk Varšavské smlouvy do ČR.

Stručné zhodnocení podkladů senátní komise:

Materiály vypracované senátní komisí zahrnují mnoho set stran textu, často nepřiliš utříděného, s ne vždy zdařilým lišením podstatného od balastního. Materiál je výsledkem práce tělesa politického, nikoli primárně odborného, což se na práci s daty i na použité argumentaci zejména ve vztahu k platnému právu odráží. Využitelnost materiálu při diskusi o opodstatněnosti návrhu na pozastavení činnosti KSČM snižuje určitý časový odstup mezi rokem ukončení činnosti senátní komise a současností, který již činí tři roky.

Z tzv. indicií, které nashromáždila senátní komise, pokládám za relevantní ty, v kterých se tvrdí, že některé organizace KSČM a někteří představitelé KSČM se hlásí k politickému násilí, k totalitnímu režimu v KLDR, k autoritativním režimům Kuby a Běloruska, že podporují činnost KSM, že pozitivně hodnotí okupaci ČR vojsky Varšavské smlouvy, že se hlásí k bolševické revoluci v Rusku a k únorovému převratu v Československu v roce 1948 a že se odmítla plnohodnotně zapojit do činnosti SEL, neboť to bylo podmíněno

odmítnutím stalinistických praktik³. Nerelevantní je podle mého názoru otázka nástupnictví KSČM po KSČ. I když KSČM je nepochybně nástupnickou organizací po KSČ, ze zákona 198/1993 Sb. její „nezákonnost ex lege“ dovozovat nelze, zákon byl přijat dávno po registraci KSČM a neobsahuje žádnou speciální úpravu o rozpuštění registrované politické strany. Zákon navíc obsahuje hodnocení KSČ jen směrem do minulosti (za existence komunistického režimu). Obdobně nerelevantní je otázka vztahu V. Filipa k Stb, nebo otázka hlasování KSČM v parlamentu – jsem přesvědčen, že hlasování poslanců ani jejich výroky pronesené ve sněmovně v argumentaci pro rozpuštění nebo pozastavení činnosti politické strany není správné používat – již jen např. pro ustanovení čl. 27 odst. 1 a 2 Ústavy (v širším smyslu) , ale i s ohledem na základní principy demokratického právního státu. Podotýkám, že těm politickým stranám, jejichž rozpuštění ESLP přitakal⁴, a které měly parlamentní zastoupení, byla přičtena k tíži různá stanoviska, žádné z nich však není identifikovatelné jako vystoupení v parlamentu. Na margo vztahu KSČM k bratrům Mašínům nutno uvést, že skeptický náhled na jejich aktivity KSČM v zásadě sdílí s oběma polistopadovými prezidenty⁵ a pravděpodobně i s většinou české veřejnosti.⁶

V druhé kapitole je doloženo, že MV je nejpozději od roku 2004 v zásadě nepřetržitě vystavováno apelům ze strany některých politiků nebo občanských iniciativ, aby zaujalo stanovisko k legalitě fungování KSČM, případně aby přímo iniciovalo příslušné zákonné kroky dle zákona o politických stranách. Doloženy jsou též četné jiné podněty, např. detailně zpracovaný podnět Petra Placáka, Josef Boušky, Ivana Klímy, Davida Kollera, Vladimíra Michálka a Davida Černého s asi dvaceti citacemi z oficiálních materiálů či akcí KSČM (příloha 2/10 materiálu, z které hlavně čerpají závěrečné indicie). Z materiálu ovšem také poměrně jasně plyne, že všechna oznámení, podněty nebo i zahájená trestní řízení související s propagací komunistických symbolů nebo i se zlehčováním nehumánního jednání komunistického režimu skončila odmítnutím jakéhokoli postihu za takové jednání. V té

³ K tomu blíže viz http://www.sds.cz/docs/prectete/epubl/sho_vsel.htm

⁴ Refah partisi (Strana prosperity), Erbakan, Kazan a Tekdal proti Turecku, Rozsudek ESLP z 31. 7. 2002, čj. 41340,2,3,4/98, publikován v RoESLP 3/2002, s. 129, poř. č. 205/2002, citováno dle ASPI: JUD25583CZ, Herri Batasuna a Batasuna proti Španělsku, Rozsudek ESLP z 30. 6. 2009, čj. 25803,25817, publikován v RoESLP 4/2009, s. 196, poř. č. 476/2009, citováno dle ASPI: JUD 163523 CZ

⁵ <http://www.klaus.cz/clanky/2912>, <http://www.klaus.cz/clanky/2649> / (článek historika Tomáše Zahradníčka Tragický omyl třetího odboje, zveřejněný 28. července 2010 v MfDnes, převzatý na oficiální stránky V. Klause), Havel, V. : Prosím stručně, Praha: Gallery, 2006, ISBN80-86990-00-1

⁶ <http://www.scac.cz/aktuality/202-blesk-batora>

souvislosti je nutno uvést, že pakliže celých 21 let po roce 1989 bylo vše, co souvisí s propagací komunistického Československa a marxismu leninismu tolerováno, jakýkoli razantní postup v podobě podání návrhu na pozastavení činnosti KSČM po těchto 21 letech nebude vykazovat přílišnou kontinuitu s dosavadní praxí.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud, „v situaci, kdy bude politické straně vytýkáno neplnění určitých povinností, vynutitelných různými sankcemi..., nebude v případě neplnění těchto povinností na místě bez dalšího rozpuštění dané strany, resp. nebude na místě zejména v situaci, kdy by se stát o vynucení povinností mírnějšími prostředky vůbec nepokusil. V případě návrhu na rozpuštění politické strany bude vždy třeba zkoumat, zda existovaly mírnější prostředky, jichž mohlo být proti dané straně použito, a zda rozpuštění svým právním významem odpovídá důvodu, pro který je navrhováno, resp. zda je ekvivalentní hodnotě či cíli, které mají být chráněny“.⁷ Na jiném místě téhož rozsudku NSS uvádí: „**Bude-li možné efektivně korigovat jednání politické strany jiným zákonným způsobem, nevedoucím k její likvidaci, bude zpravidla namíste zvolit méně omezující prostředek a rozpuštění vyhradit pouze nejzávažnějším případům. Nelze totiž odhlédnout od toho, že k porušování zákonů v podobě páchaných přestupků, jiných správních deliktů či trestných činů dochází zpravidla jednáním konkrétních fyzických osob, ať už členů nebo případně sympatizantů předmětné politické strany, jež také za ně nesou individuální odpovědnost. Aniž by případný postih jednotlivců byl nutnou podmínkou pro zásah vůči politické straně, je nutno hodnotit, zda nemůže být dostatečným opatřením (zejména, bude-li směřovat např. vůči čelným představitelům strany), vedoucím k tomu, aby strana ve svém chování ustala a změnila jej.**“⁸

Neexistence jakéhokoli dosavadního postihu konkrétních osob za jakékoli protiprávní jednání v souvislosti s činností KSČM je do určité míry limitujícím faktorem a při dalších úvahách o postupu vůči straně jako celku je se třeba s ní vypořádat. Na druhou stranu ani z judikatury ESLP, ani z judikatury NSS nevyplývá, že by předchozí trestní postih jednotlivců musel postupu vůči straně jako takové předcházet vždy.

V souvislosti s právním postupem vůči případnému šíření konkrétními nenávisí stoupenci komunistického totalitarismu může být též v souvislosti s dosavadním jejím

⁷ Bod 57 Rozsudku NSS 1 Pst 1/2008 - 66 ze 4. 3. 2009, Sb.n. NSS 6/2009, s. 529, poř. č. 1841/2009, citováno dle ASPI: JUD 146922CZ

⁸ Bod 61, tamtéž

neřešením namítána otázka nepředvídatelnosti takového postupu. Předvídatelnost je dle judikatury ÚS naprosto klíčovým principem, který by měl v zásadě ovládat všechno konání veřejné moci vůči občanům. Je dovozována z ústavního principu právní jistoty dle čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR, který garantuje princip právní jistoty, jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky (k tomu více viz blíže mezi mnoha jinými nálezy Ústavního soudu IV. ÚS 690/019, II. ÚS 296/0110, II. ÚS 635/0911). Logickým základem předvídatelnosti – a vyplývá to i z citovaných ústavních nálezů – však je jen to, že se každý může s důvěrou spolehnout na platnou právní úpravu, jakož i na kontinuitu soudní praxe při výkladu této právní úpravy. Nelze se podle mého názoru naopak spoléhat na to, že pokud stát některé protiprávní činy aktivně vůbec nevyhledával, že by tak neměl či nemohl činit v budoucnu. Pokud jde o postih veřejného šíření nenávisti či podpory a propagace jakýchkoli nenávistných hnutí bez rozdílu, je platná právní úprava poměrně stabilní, srozumitelná a soudní rozhodování o smyslu a obsahu těchto norem taktéž, přičemž Nejvyšší soud zde dostal i své sjednocovací roli¹². Bude proto věci

⁹ IV. ÚS 690/01: „Ministerstvo jako orgán veřejné moci je vázáno obecně vymezeným ústavním limitem činnosti těchto orgánů, jímž je v principu především postulát, dle něhož může a současně je povinno činit pouze to, co stanoví zákon (čl. 2 odst. 2 Listiny, čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR). Ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddelitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky.“ (Nález ÚS z 23. 3. 2003, Sbírka nálezů Ústavního soudu 29/2003, s. 417, nález 45/2003, citováno dle ASPI: JUD32838CZ)

¹⁰ II. ÚS 296/01: „Pokud městský soud rozhodl ve svých dvou rozhodnutích v téže věci na základě totožných skutkových zjištění diametrálně odlišným způsobem a svůj názorový posun přezkoumatelně neodůvodnil, je jeho rozhodnutí napadené ústavní stížností v rozporu s ústavně chráněným principem právní jistoty a zasáhlo do práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 Listiny.“ (Nález ÚS z 26. 11. 2002, Sbírka nálezů Ústavního soudu 28/2002, s. 287, nález 145/2002, citováno dle ASPI: JUD 32765CZ).

¹¹ II. ÚS 635/09: „Ke změně rozhodovací soudní praxe, zvláště jde-li o praxi nejvyšší soudní instance povolané i k sjednocování judikatury nižších soudů, je třeba přistupovat opatrně a při posuzování jednotlivých případů tak, aby nebyl narušen princip předvídatelnosti soudního rozhodování a aby skrze takovou změnu nebyl popřen požadavek na spravedlivé rozhodnutí ve smyslu respektu k základním právům účastníků řízení.“, nález Ústavního soudu z 31. 8. 2010, citováno dle ASPI: JUD183642CZ)

¹² Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13.12.2006, sp. zn. Tpjn 302/2005: „Za hnutí ve smyslu § 260 odst. 1 tr. zák. se považuje skupina osob alespoň částečně organizovaná, byť třeba formálně neregistrovaná, směřující k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásající národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. Pro naplnění znaků této skutkové podstaty je nutné, aby hnutí existovalo v době, kdy je pachatel podporoval či propagoval, a to byť v jeho modifikované podobě (např. neofašistické nebo neonacistické hnutí apod.). Propagace hnutí prokazatelně směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, které v době jeho propagace pachatelem neexistovalo, může podle okolností případu naplňovat znaky pokusu trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 8 odst. 1, § 260 odst. 1 tr. zák., pokud pachatel svým jednáním zamýšlel iniciovat vznik nebo obnovení takového hnutí, anebo znaky trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 261a tr. zák., popř. znaky trestného činu hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení podle § 198 tr. zák. či trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k

policie a státního zastupitelství, aby dokázaly identifikovat všechny závažné projevy třídní, sociální či jiné nenávisti nebo aby dokázaly identifikovat podporu či propagaci nenávistných hnutí bez ohledu na to, jak jsou ideologicky konstruovaná. Z žádného právního předpisu ani ze systematické soudní praxe nelze přitom dovodit, že by šíření nenávisti spojené s komunistickou ideologií mělo být posuzováno nějakým zvláštním způsobem. Rozhodně by nic takového nebylo možné dovozovat z v materiálech citovaného rozsudku v cause Davida Pěchy.¹³ Osvobozující rozsudek byl ne příliš adekvátní aplikací judikatury ESLP týkající se podstatně jiných skutkových okolností - konkrétně soud výslovně zmínil rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (např. Socialistická strana a další proti Turecku, Incal proti Turecku, Stankov a Ilinden proti Bulharsku)¹⁴. V rozsudku je dále tvrzení, že výroky o likvidaci kapitalistů neměly „programový“, ale spíše „rétoricko- propagandistický charakter“, což jsou argumenty, se kterými by dnes nepochybně obhajoba obdobných neonacistických výroků o nutné likvidaci např. Židů a nutném obnovení nacionálního socialismu rozhodně neuspěla. V roce 2003 však ani judikatura týkající se neonacistického šíření nenávisti nebyla ještě zcela jasná a na sjednocení praxe Nejvyšším soudem teprve čekala.

Materiály nashromážděné senátní komisí však v řadě ohledů přinášejí též **překvapivé argumenty de facto proti podání návrhu na rozpuštění či pozastavení činnosti strany**. Jsou to jednak informace o tom, že KSČM postrádá nové členstvo, že členská základna stárne a voličská přízeň straně se snižuje. Dále jsou to informace o intenzivní vnitrostranické diskusi mezi marxisty –leninisty a eurokomunisty. KSČM z těchto podkladů vychází jako strana silně vnitřně rozpolcená, jejíž členové jsou spojeni jen hlášením se ke komunismu (o tom, co to je, mezi sebou vedou spory) a společnou minulostí.

Studium rozsáhlé materie nashromážděné senátní komisí mne přivedlo k závěru, že **řešení otázek senátní komisí nastolených nutno do budoucna svěřit odbornému týmu s dostatečným zázemím**. Senátní komise mohla sehrát a také nepochybně sehrála roli iniciátora odborné diskuse. Její **podklady však nutno vnímat jen jako úvod do problematiky**. Myslím, že aktivní role Senátu a členů senátní komise paradoxně vyústila

omezování jejich práv a svobod podle § 198a tr. zák., které nejsou svou dikcí vázány na existenci tohoto hnutí.“ (Publikováno ve Sb. N. NS č. 2/2007, s. 116, nález č. 11/2007, citováno dle ASPI: JUD 34700CZ)

¹³ Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze 7. 10. 2003, sp. Zn. 4 T 130/2003, potvrzený usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc, ze dne 18. 12. 2003, sp. Zn. 2 To 979/2003.

¹⁴ Incal proti Turecku, čj. 22678/93 z 9. 6. 1998, publikováno v Ro ESLP č.5/1998 na s. 112 pod č. rozh. 28/98, citováno dle ASPI: JUD25382CZ, Socialistická strana a další proti Turecku, čj. 21237/93, z 25. 5. 1998, publik. v RoESLP 4/1998 na s. 88 pod č. 22/1998, citováno dle ASPI: JUD25376CZ, Stankov a Ilinden proti Bulharsku, čj. 29225,29221/95 z 2. 10. 2001, publik. v RoESLP 1/2002 na s. 24 pod č. 191/2002, citováno dle ASPI: JUD 25569CZ

v poněkud nedůstojnou následnou diskusi s ministerskými úředníky, zdali senátní komise zpracovala či nezpracovala dostatek relevantních argumentů. Úkolem senátní komise ale nemůže být suplování práce státní správy.

Pokud se vláda domnívá s ohledem na bolestnou českou historickou zkušenost s aplikací komunistických myšlenek, že toto téma je aktuální a ohrožuje stabilitu státu (rozhodnutí o prioritách v této oblasti je přitom jednoznačně politické rozhodnutí), měla by **vyčlenit adekvátní kapacitu na důkladné odborné posouzení všech aspektů soudobých projevů nejsilnější komunistické strany**. Příslušné úřady ve své působnosti (MV ve spolupráci s ÚSTR, BIS, ÚZSI, VZ) **za spolupráce s nejlepšími odborníky v oborech jako je politologie, historie a právo** by měly vypracovat skutečně reprezentativní, aktuální, logicky strukturované podklady odpovídající na všechny podstatné otázky (viz též závěr). Řada odborníků již byla senátní komisí v minulosti oslovena, pro stát nebude jistě problém si vyžádat aktuální a zásadně doplněná stanoviska. Podotkněme tu pro využití státní správy, že **reprezentativnímu výzkumu komunistického hnutí se věnovalo či věnuje hned několik odborných pracovišť, např. Fakulta sociálních věd Karlovy univerzity¹⁵, Masarykova univerzita v Brně¹⁶, Ústav pro soudobé dějiny¹⁷, Sociologický ústav AV**

¹⁵ Např. Michal Kubát: Teorie antisystémovosti a Komunistická strana Čech a Moravy. In Němec, Jan - Šůstková, Markéta (ed.). *III. Kongres českých politologů, Olomouc 8.-10.9.2006*. 1. vyd. Praha : Česká společnost pro politické vědy, 2006, s. 548-556. ISBN 978-80-902176-0-7.

¹⁶ Petr Fiala, Jan Holzer, Miroslav Mareš, Pavel Pšeja : Komunismus v České republice. Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice, Brno 2000: Masarykova univerzita – Vydavatelství, **ISBN: 80-210-2249-3**, 316 s. , Mareš, M. 2002. Pokusy o reformu komunistické strany a postkomunistické subjekty v České republice. In: Kopeček, L., Hloušek, V. Rudí a růžoví. Transformace komunistických stran. Brno: Mezinárodní politologický ústav, s. 83-99, Fiala, P. Mareš, M., Pšeja, P. 2004. „Komunisté a jejich strany.“ In: Malíř, J., Marek, P. a kol. Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004.

¹⁷ Např. Michal Kopeček : Stigma minulosti, pouto sounáležitosti, první desetiletí českého polistopadového komunismu, in Gjuričová, A., Kopeček M., Roubal, P., Suk, J., Zahradníček, T. Rozdělení minulostí. Vytváření politických identit v České republice po roce 1989, ISBN 978-80-87490-037, Knihovna Václava Havla, Praha, 2011

ČR¹⁸ a další. Stát by také neměl váhat využít poznatků nashromážděných například novináři¹⁹, občanskými iniciativami apod.

b) Materiály předložené MV senátorem Štětinou

V předložených podkladech se dále nacházel vlastní návrh předložený senátorem Štětinou na pozastavení činnosti KSČM. Návrh vykazuje některé formální nedostatky, např. vládní návrh na pozastavení nepodléhá poplatkové povinnosti. Po věcné stránce staví na tom, že KSČM se nezrekla myšlenky násilné revoluce. Argumentačně se tento návrh opírá o s to, že se komunisté stále hlásí ke komunistické identitě, a že ta sama o sobě, jak vyplývá již s Komunistického manifestu, v sobě obsahuje násilí v teoretické i praktické rovině. Dále se v materiálu dovozuje, že KSČM jednoznačně navazuje na KSČ označenou v zákoně o protiprávnosti komunistického režimu jako zločinnou a že její hodnocení komunistické minulosti je v zásadě pozitivní a že i prokazatelné zločiny zlehčuje.

K zpracovanému materiálu je třeba uvést v zásadě totéž, co bylo řečeno shora k materiálům senátní komise. Je to nepochybně jeden z podkladů pro navazující odbornou práci exekutivy. Při jeho využití bude třeba respektovat, že NSS ve své judikatuře uvádí, že **„rozpuštění strany není jen reakcí na její chování v minulosti, ale je především do budoucna namířeným aktem bránící se demokracie proti reálně existujícímu nebezpečí.**

¹⁸ Např. David Kunštát, Veřejná podpora KSČM po roce 1989: historická východiska, politické a sociální souvislosti, perspektivy, CVVM, Naše společnost 1/2004, http://www.cvvm.cas.cz/index.php?lang=0&disp=nase_spolecnost&r=1&offset=116&shw=100033, Lukáš Linek: Kdy vymřou voliči KSČM? K věkové struktuře elektorátu KSČM. Politologický časopis XV.: 299-317, Praha 2008

¹⁹ Adam Drda, Petr Dudek: Kdo ve stínu čeká na moc, Paha 2006: Ladislav Horáček - Paseka, ISBN 80 – 7185 – 802 – 1, s.240 s.

Pro hodnocení činnosti politické strany, spojené se snahou získat úplný obraz o jejích aktivitách, může být relevantní i jednání této strany v minulosti. Zároveň podle konkrétních okolností může být např. důležité, zda a jakým způsobem se strana distancovala od svých dřívějších činů, zda a jak se změnila její členská základna a vedení, zda došlo k zásadnímu programovému posunu apod. (srov. rozsudek Dělnická strana I, zejm. odstavce 54, 56).²⁰ V citovaném rozhodnutí NSS bylo též jako významné pokládáno prolnutí politiky a reálného násilí, vytváření ozbrojených úderů, projevená schopnost dosáhnout přinejmenším lokální destabilizace veřejného pořádku²¹. Z toho plyne, že při předkládání návrhu nebude zdaleka postačovat převažující argumentace o zločinné minulosti KSČ, ale bude třeba najít odpovědi na otázku po jejích záměrech a reálné akceschopnosti v současnosti.

c) Materiál vypracovaný OBP MV

Materiál zpracovaný OBP MV obsahuje úřední hodnocení poskytnutých materiálů, vycházející ze zkušeností odborného týmu, který připravoval v roce 2009 a 2010 podklady pro úspěšný vládní návrh na rozpuštění Dělnické strany. Materiál rekapituluje právní základ pro fungování politických stran, jakož i Nejvyšším správním soudem zkonstruovaný algoritmus zvažování soudu o návrzích na rozpuštění politické strany. Vymezení tohoto algoritmu pokládám za v zásadě správné, pouze u bodu č. 3, který zpracovatelé nazvali na s. 39 „Bezprostřednost zásahu soudu“ se domnívám, že správné je hovořit o „bezprostředně hrozícím nebezpečí“, jak je to ostatně v materiálu na s. 20 správně uvedeno.

Při hodnocení možného uplatnění jednotlivých částí algoritmu vůči KSČM dospívá ministerská analýza k silně pesimistickým závěrům. Zpracovatelé se domnívají, že aktivity KSČM (ať už zadokumentované senátní komisí, nebo ministerstvem samotným) nekorespondují s žádnou součástí tohoto algoritmu. Aktivity KSČM nepokládají za protizákonné, případné protizákonné excesy jednotlivých osob nepokládají za přičitatelné KSČM, aktivity KSČM nehodnotí jako bezprostředně ohrožující veřejný pořádek a ústavní zřízení a případný zákrok v podobě pozastavení KSČM by tak podle nich nebyl přiměřený existující hrozbě. Analýza pracuje s publikovanými odbornými texty dále s rozsudky ESLP, NSS a ÚS. Ve vztahu k odborným textům i k judikatuře by bylo vhodné uvádět v materiálu

²⁰ Rozsudek Pst 1/2009 – 348 ze dne 17. 2. 2010, , Sb.n. NSS 1/2011, s. 38, poř. č. 2169/2011, citováno dle ASPI: JUD 167072CZ

²¹ Tamtéž, body 383, 643 - 646

vždy přesnou citaci, aby bylo možné citované závěry konfrontovat s celkovým vyzněním příslušného textu.

Dále uvádím, s kterými částmi materiálu jsem se neztotožnil. Zpracovatelé uvádějí, že:

- KSČM není identická s předlistopadovou KSČ, neboť se jedná o dva zcela rozdílné právní subjekty. Diskusi o kontinuitě těchto dvou subjektů odmítají s ohledem na fakt, že *„KSČM vznikla jako právnická osoba dne 28.11.1990, kdy byla ministerstvem podle ustanovení § 3 zákona č. 15/1990 Sb., o politických stranách, zapsána do seznamu politických stran. Tato politická strana vznikla jako právnická osoba nezávisle na bývalé Komunistické straně Československa, jejíž existenci potvrdil výše citovaný zákon v § 9, podle kterého se za politické strany již vzniklé považují kromě jiných, i Komunistická strana Československa. Tyto politické strany citovaný zákon prohlásil za právnické osoby. V současné době platný zákon o politických stranách následně potvrdil existenci KSČM i KSČ, když v § 21 stanovil, že "strany a hnutí, které vznikly na základě zákona č. 15/1990 Sb., o politických stranách, nebo jsou za ně tímž zákonem považovány, jsou stranami a hnutími podle tohoto zákona". Z právního hlediska nelze tudíž klást rovnítko mezi KSČ a KSČM. **Spojování činnosti KSČM s jednáním KSČ v minulosti je tak pro hodnocení činnosti právně irelevantní, stejně tak jako skutečnost, že část její členské základny tvoří předlistopadoví členové KSČ.**“*

S tímto závěrem nesouhlasím. Existence KSČ byla na zákonné úrovni skutečně konstatována již ke dni účinnosti zákona č. 15/1990, tj. ke dni 23. 1. 1990. KSČM vznikla jako územní organizace KSČ v českých zemích, jak o tom bylo rozhodnuto na prosincovém sjezdu KSČ²². Ustavující sjezd KSČM se konal dne 31. března 1990. Na I. sjezdu KSČM ve dnech 13. a 14. října 1990 byly přijaty základní dokumenty KSČM, tj. program a organizační řád. Na 18. Sjezdu KSČ (tehdy používala zkratky KSČS) 3.-4. listopadu 1990 došlo k vytvoření federace KSČM a KSS²³. Po tomto rozhodnutí se KSČM zapsala do rejstříku politických stran ke dni 28. 11. 1990. Jak vyplývá z korespondence mezi MV a senátorem Štětinou v podkladech senátní komise, 28.8.1991 změnila KSČS svůj název na **Federaci Komunistické strany Čech a Moravy a Strany demokratické levice**. Tato federace byla vymazána ze seznamu politických stran a politických hnutí dne 23.4.1992, přičemž z návrhu na výmaz vyplývá jednoznačně, že veškerý majetek a závazky

²² <http://www.kscm.cz/nase-strana/24002?chapter=1297>

²³ <http://www.sds.cz/view.php?cisloclanku=2006040902>

Federace Komunistické strany Čech a Moravy a Strany demokratické levice přešly na právní nástupce, Komunistickou stranu Čech a Moravy se sídlem Politických vězňů 9, Praha 1 a Stranu demokratické levice se sídlem v Bratislavě.“ Podotkněme ještě, že kdo byl členem KSČ v českých zemích se po ustavení KSČM stal automaticky členem KSČM, bez jakýchkoli přestupů, nových vstupů atd. apod. Výše k této otázce uvádím, že kontinuita KSČM s KSČ sama o sobě však argumentem pro úřední postup vůči této straně není. Po KSČM však je ze strany demokratického státu zcela oprávněné požadovat, aby konkrétními skutky prokázala, že se jednoznačně distancuje od veškeré své minulé praxe nekorespondující se základními principy demokratického právního státu.

- **Dle ministerské analýzy judikatura ESLP v zásadě nespatřuje v samotné existenci komunistických stran, v komunistických symbolech a v komunistické rétorice žádné fatální nebezpečí.** V materiálu se např. výslovně říká např.,že

„z analýzy rozsudků ESLP vztahující se k zákazu stran (Partikul Comunistilor (Nepeceristi) a a Ungureanu proti Rumunsku, Tsonev proti Bulharsku a Sjednocená komunistická strana Turecka a další proti Turecku), jejichž ideologie je příbuzná s ideologiemi nedemokratických režimů, vyplývá, že ESLP (a předtím Komise) jsou po skončení studené války tolerantnější vůči komunistické ideologii než k ideologii nacistické. Tento závěr lze přičíst tomu, že intelektuální tradice vycházející z marxismu je mnohem širší a různorodější než ta, která vychází z nacismu, a tudíž ji nelze vzhledem k této vnitřní diferenciaci tak snadno ztotožnit se zkušeností s totalitními režimy, jako tomu je v případě nacismu... Od rozhodnutí Komise ve věci Komunistické strany ve Spolkové republice Německo nebyl na komunistickou ideologii aplikován čl. 17 Úmluvy a drtivá většina (post)komunistických stran, která se na soud obrátila, uspěla. Odborná právnícká veřejnost z rozhodnutí jasně dovozuje, že ačkoliv si maďarská vláda myslí, že komunistický režim byl stejně zločinný jako ten fašistický, ESLP jejich názor nesdílí. Historická zkušenost s komunistickými diktaturami ve středoevropském prostoru hrála důležitou roli po přechodu k demokracii, nyní však už uplynula dostatečně dlouhá doba ke stabilizaci demokracie...

Uvedené hodnocení judikatury ESLP pokládám za unáhlené a nepřesné. Je faktem, že ESLP dospěl opakovaně k závěru, že historický komunismus a soudobé komunistické hnutí je daleko různorodější než historický nacionální socialismus a novodobý neonacismus. Takové tvrzení je ovšem objektivním faktem, když je všeobecně známo, že komunistické hnutí postupně v poválečném vývoji získalo v jednotlivých zemích vedle totalitní a autoritářské formy také formu umírněnou, typicky tzv. eurokomunistickou, spojenou např. v Itálii nebo Francii s účastí komunistů ve vládě. Tato různorodost se odrazila logicky ovšem zejména v judikatuře týkající se většinou otázky oprávněnosti **odmítnutí registrace politické strany hlásící se ke komunismu**. Autory citovaná analýza zmiňuje některá zásadní rozhodnutí ESLP²⁴, ale v žádném z těchto rozsudků ESLP neprojevoval jakoukoli smířlivost vůči komunistické formě totalitarismu, nýbrž, řečeno velmi zjednodušeně, vycházel z faktu, že při žádosti strany o registraci ještě není dost podkladů pro posouzení, kterým směrem se ten který subjekt usilující o registraci vydá a není tedy na místě mu bránit ve využívání základních svobod preventivně.

Obdobně zatím spíše ojedinělý judikát zmiňovaný autory analýzy, týkající se trestnosti veřejného nošení rudé hvězdy²⁵, podle mého názoru nepředstavuje žádnou definitivní tečku za možným postihem propagace totalitní a autoritářské formy komunistického hnutí. Tento judikát jen nepokládal za přiměřené postihovat veřejné nošení rudé hvězdy jako symbolu širšího reformního (ne jen komunistického) sociálního hnutí proto, že tohoto symbolu používali mimo jiné také totalitu pěstující komunisté – zvláště když v dané věci nebylo prokázáno, že maďarský nositel rudé hvězdy propaguje totalitní či extremistické hnutí. Nic o tom, že by komunistická totalita byla v něčem lepší než jiné historické typy totality, z citovaného rozhodnutí vyčíst nelze.. ESLP zde jen výslovně zmínil i v českých podmínkách velmi dobře známou potřebnost posuzování symboliky v kontextu. Zmínil se skutečně také o tom, že dvacet let po pádu komunismu za situace, kdy je Maďarsko

²⁴Partidul Comunistilor (Nepeceristi) a Ungureanu proti Rumunsku, rozsudek ESLP z 3. 2. 2005, čj. 46626/99, RoESLP 2/2005, s. 78, poř. č. 335/05, citováno dle ASPI: JUD 28323CZ, Tsonev proti Bulharsku, rozsudek ESLP z 13. 4. 2006, čj. 45063/99, RoESLP sv. 3/2006, s. 166, poř.č. 377/2006, citováno dle ASPI:JUD 28408CZ, Sjednocená komunistická strana Turecka a další proti Turecku, rozsudek ESLP čj. 21237/93 z 25. 5. 1998, RoESLP 4/1998, s. 95, ASPI:JUD 25494CZ

²⁵ Vajnai proti Maďarsku z 8. 7. 2008, publikováno v RoESLP 4/2008, s. 228, poř. č. 445/2008, citováno dle ASPI: JUD139226CZ

integrovanou evropskou zemí, není důvodná obava, že pouhé používání rudé hvězdy bez přímé souvislosti s propagací komunistické totality, vyvolá vážné ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti – když navíc maďarská vláda ani žádné takové ohrožení na konkrétním příkladu nedoložila.

Analýza naopak příliš nerozpracovává dostupnou judikaturu k čl. 17 EÚLP, z které plyne, kdo, kdy a za jakých podmínek se ochrany ze strany ESLP nemůže vůbec dočkat²⁶. Jakkoli se např. známé případy z poslední doby týkají spíše projevů popírání holocaustu nebo projevů nesnášenlivosti vůči islámu, není podle mého názoru vůbec žádný rozumný důvod, proč by ESLP neměl postupovat stejně vůči subjektům jednoznačně popírajícím zločiny komunistických totalitních či autoritářských režimů či tyto režimy vychvalující.

Podotkněme, že ESLP prakticky nikdy neřešil ve vztahu ke komunistické straně situaci srovnatelnou se současnou českou situací – judikáty z poslední doby se týkaly nezaregistrování strany, nikdy nešlo o rozpuštění strany s dlouhou minulostí a účastí v parlamentu. Pozastavení činnosti neřešil ESLP v poslední době ve vztahu k jakékoli straně.

- **Vyjádření poslanců strany nebo představitele KSM či SMKČ na stranou zorganizovaném mítinku nejsou podle autorů analýzy straně přičitatelná.**

Také s těmito závěry analýzy nesouhlasím. Jsou totiž v jasném rozporu se závěry ESLP v cause Refah proti Turecku a v cause Batasuna a Herri Batasuna proti Španělsku. Zcela jednoznačně také neodpovídají závěrům NSS z rozhodnutí, kterým rozpustil Dělnickou stranu. V procesu s Dělnickou stranou byly straně přičteny projevy funkcionářů strany, projevy ve stranickém tisku, dokonce i projev přizvaného německého nacisty, který oslavoval Hitlera nárazkou, bez toho, aby ho konkrétně jmenoval.²⁷ V cause Herri Batasuna proti Španělsku ESLP navíc také zcela jasně konstatuje, že strana zodpovídá nejen za to, co říká, ale i k čemu mlčí a co odmítá odsoudit²⁸. Sám projev velmi mírného a neurčitého nesouhlasu jiného poslance podle mého názoru ještě přičitatelnost nevylučuje.

²⁶ Např. W.P. a další proti Polsku, Witzsch proti Německu, Norwood proti Velké Británii

²⁷ Body 637 – 640 Rozsudku NSS 1 Pst 1/2009 – 348 ze dne 17. 2. 2010, , Sb.n. NSS 1/2011, s. 38, poř. č. 2169/2011, citováno dle ASPI: JUD 167072CZ

²⁸ Bod 88 rozsudku Herri Batasuna a Batasuna proti Španělsku, Rozsudek ESLP z 30. 6. 2009, čj. 25803,25817, publikován v RoESLP 4/2009, s. 196, poř. č. 476/2009, citováno dle ASPI: JUD 163523 CZ

V této souvislosti je třeba uvést, že postoje vedení KSČM k aktivitám některých jejích členů či stranických organizací nejsou podle jen namátkou z internetu získaných informací jednoznačné. Když např. v červnu 2009 v Lidicích na shromáždění KSČM někteří členové strany rozvinuli vlajky tehdy zakázaného KSM, předseda KSČM ve své reakci v tisku uvedl, že jednali bez vědomí pořadatelů, nicméně že jejich vyloučení ze strany je složitá záležitost.²⁹ Titíž lidé přitom dále za KSČM vystupují, jsou například zváni na akce pořádané poslankyní Semelovou. K jejich působení ve stejném rozhovoru Vojtěch Filip je dotazován, co říká na to, že *“radikálové také v hlavním sídle KSČM v Praze pořádají takzvané teoreticko-politické konference, že někteří diskutující na nich vychvalují Stalina, že je na ně kromě komsomolců zván třeba Milouš Jakeš a zda je podle něj vhodné, aby se tak dělo v sídle parlamentní strany?”* Jeho odpověď zní: *Konference pořádají organizace Prahy 1 a Prahy 6. Vysvětloval jsem, že jim nechci bránit v teoretické práci, ale mám představu, že usnesení konferencí by měla být ve směru úkolu, který dal VII. sjezd KSČM. Říkal jsem, že bych byl minimálně rád, kdyby dopředu řekli, jaký bude program té konference. Oni se hájí tím, že jde o věc stranické samosprávy.*

- **Podle autorů analýzy v oficiálním ideologickém směřování strany nelze spatřovat nic, co by mohlo otevírat otázky o možném rozporu s požadavky na činnost demokratické politické strany v demokratickém právním řádu.**

V analýze se konkrétně uvádí:

Nejvyšší soud v rozsudku č. j. 11 Zp 34/2001 ze dne 19. září 2002 konstatoval, že „vyjádření programových cílů strany odkazem na marxisticko-leninský názor a na učení Lenina a Stalina znamená mimo jiné i přihlášení se k té části názorů a učení uvedených ideologů, zejména pokud jde o Lenina a Stalina, která představuje cíl směřování státní moci k diktatuře proletariátu a vlády jen jedné strany bez politické možnosti tuto situaci změnit. Jde o všeobecně známé skutečnosti vyplývající mimo jiné i z historických zkušeností zemí bývalého Sovětského svazu i dalších zemí, např. i bývalé Československé socialistické republiky, jejichž státní zřízení bylo na uvedených tzv. světových názorech postaveno.“ Nicméně v případě výše citovaného programu KSČM chybí odkazy na leninismus, osobnosti typu Stalina a zejména pak k diktatuře proletariátu a vlády jedné strany. Přestože je v programu zmiňován marxismus, jsou zároveň zdůrazněny demokratické principy

²⁹ Václav Drchal: Stalinisté měli v Lidicích vlajky schované, komunisté to prý nevěděli, Lidové noviny, 15. 6. 2009, citováno dle <http://www.sds.cz/view.php?cisloclanku=2009061801>

(vnitrostranická demokracie, občanská samospráva, pluralita atd.). Není tedy možné dovodit, že by marxismem tak, jak je obsažen v programu KSČM, byl marxismus stalinského typu.

Také s tímto názorem nesouhlasím. V materiálech mnohokrát doložené **opakované hlášení se strany k V.I. Leninovi, k leninismu, oslavování 90. Výročí založení KSČ a hlášení k revolučnímu základu tzv. Vítězného února jsou** projevy, které mají obdobnou úlohu při definování politické identity, jako když se subjekt jinak orientovaný hlásí k stěžejním osobám minulosti svého hnutí. Historické hodnocení osoby V. I. Lenina a režimu, který nastolil, je nepochybně vyjádřením hodnotové orientace strany, je to vyjádření preferencí a vymezení toho, co je podle strany v politice správné, žádoucí, co chce při vhodné příležitosti napodobovat. Je samozřejmě také důležité, jakým způsobem a v jakém kontextu se strana takto vymezuje, neboť v komunistickém prostředí se často používá zvláštní jazyk, kterým se lze současně např. k Leninovi obecně přihlásit a současně toto přihlášení popřít odmítnutím politického násilí. **Nelze nepostřehnout, že převážná diskuse, která se v souvislosti s KSČM vede, se týká výkladu historie.** Strana sama působí místy jako jakýsi **sebeobranný svaz nostalgiků s relativně pragmatickým vedením**, snažícím se obratně využít relativně stabilního voličského potenciálu pro svoje postupné začleňování do výměnných obchodů české politiky. Každopádně ale **nelze bagatelizovat silnou přichylnost strany k ideologii i režimu, které jsou svou povahou v příkrém rozporu se základními principy demokratického státu.**

- **Ve vztahu k úvahám o správním postupu vůči KSČM nelze podle ministerské analýzy nijak odkazovat na zákon o protiprávnosti komunistického odboje.**

S tímto názorem nesouhlasím. Zákon nepochybně je součástí právního řádu, prošel i testem ústavnosti a pak je s ním třeba pracovat. Zákon přinejmenším poskytuje interpretační a všem známá pravidla ve vztahu ke komunistické minulosti, takže například nikdo nemůže tvrdit, že netušil, že oslavování Klementa Gottwalda či Vítězného února bude státní moc nějakým způsobem řešit.

- **Není dána bezprostřednost hrozby ze strany KSČM a případné pozastavení její činnosti by bylo nepřiměřeným zákrokem do ústavou chráněných práv.**

Pro tato tvrzení je podle mne v materiálu nashromážděno zatím málo informací.

Jednoznačné doložení správnosti tohoto tvrzení je pro rozhodnutí, jak ve vztahu ke KSČM

dále postupovat, přitom zásadní. Nejprve je třeba zmínit, že ve vztahu k bezprostřednosti hrozby nevyplývají ani z judikatury ESLP zcela jednoznačné závěry, a to ani ve vztahu k rozpuštění politické strany, když judikatura ve vztahu k pozastavování strany je prakticky nulová. Přesnější kritéria vyplývají z jediného judikátu NSS³⁰, kde se říká, že je věcí předkladatele návrhu pečlivě zvážit, zda navrhopat rozpuštění nebo pozastavení činnosti a že navrhovatel by měl již před podáním samotného návrhu velmi pečlivě hodnotit, zda jsou v tom kterém konkrétním případě naplněny nejen výše zmíněné podmínky protiprávnosti a přičitatelnosti, nýbrž také bezprostřednosti hrozby, její závažnosti, intenzity, škodlivosti, rozsahu, délky atp. **Podle NSS by „možnost pozastavit činnost strany měla být vyhrazena případům, kdy zjištěná porušení Zákona jsou zpravidla méně závažná, ojedinělá, krátkodobá a zároveň existuje rozumná míra pravděpodobnosti, že politická strana už začala (nebo brzy začne) podnikat kroky k odstranění stavu, který vedl k jejímu dočasnému vyřazení z politického života“.** Pozastavení činnosti strany by dle NSS mělo smysl jen tehdy, „pokud nedostatky, pro něž byla činnost strany pozastavena, jsou takové povahy, že je jednak může tato strana ve stanovené lhůtě reálně odstranit a zároveň jejich odstranění lze v případném následném řízení o znovuoobnovení činnosti strany efektivně zkontrolovat“. NSS dovozuje, že „důležitým ukazatelem zde budou zejména konkrétní kroky strany, jejích orgánů a představitelů, vnitrostranický vývoj, činy projevované navenek, apod. a že vedle toho bude třeba hodnotit i "vnější" okolnosti, kterými jsou stav a vývoj společnosti, míra její stability, fungování demokratických mechanismů ve veřejném životě, efektivita státu a jeho orgánů při postihu protiprávních skutků jednotlivců, které jsou jinak přičitatelné politické straně, atd.“ Minimálně o tom, že v konkrétních projevech členů KSČM lze zaznamenat projevy, které vyvolávají obavy z jejich protiústavních úmyslů, zřejmě není sporu, diskuse se zřejmě hlavně povede o jejich intenzitě a o rizikovosti pro stabilitu státu.

Z judikatury plyne, že stát nemusí čekat, až bude hrozba takřka neodvratná, ale může konat tehdy, kdy zaznamenaná zcela zjevné indicie protiprávního, opakujícího se a straně přičitatelného jednání, které je způsobilé ohrozit práva chráněná EÚLP³¹. Také dle ESLP³² „**pro posouzení cílů a záměrů sdružení nelze brát v potaz jako jediné kritérium jeho stanov a program.** Program může skrývat cíle a úmysly odlišné od těch, které sdružení

³⁰ Body 230 až 232 Rozsudku NSS 1 Pst 1/2009 – 348 ze dne 17. 2. 2010, Sb.n. NSS 1/2011, s. 38, poř. č. 2169/2011, citováno dle ASPI: JUD 167072CZ

³¹ Refah partisi, bod 102

³² Refah partisi, bod 101

veřejně proklamuje. Aby mohla být taková domněnka vyvrácena, **obsah programu [sdružení] musí být porovnán s jednáním jeho členů a názory, které tito členové zastávají.** Jednání a názory [členů sdružení] mohou být relevantním kritériem v řízení o rozpuštění sdružení, pokud jako celek odhalují jeho cíle a záměry“.

Jaká je přesně představa KSČM o budoucnosti není z programových prohlášení této strany příliš jasné. **Schopnost strany realizovat své případné cíle ovšem podle mého názoru nepochybně slábne. V roce 1992 získala KSČM ve volbách 909.490 hlasů, v roce 2010 jen 589.765. V komunálních volbách v roce 1994 komunisté získali 5. 837 mandátů, v roce 2010 jen 3. 189 mandátů.**

Po supervolebním roce 2010 předseda KSČM hodnotil velmi kriticky situaci ve straně a plédoval za větší otevření se strany moderní levici a za spolupráci se Stranou demokratické levice.³³ V tomtéž vystoupení hodnotí Filip sám takto akceschopnost vlastní strany: *„Za prvé se nepodařilo zabezpečit stejný počet kandidátních listin jako v minulosti. To znamená, že jsme dali méně lidem šanci volit KSČM. Rozdíl je více než 140. Stejný problém je s naplněním kandidátních listin v malých městech a středních a malých obcích.Byla malá nebo někde i žádná snaha o využití materiálů z Haló novin pro další propagandistickou předvolební kampaň. Odběr Haló novin, které objektivně informují o činnosti KSČM, je tristní. V některých okresech aktivita volených a uvolněných funkcionářů byla malá a spoléhali zde často pouze na rozeslání volebních tiskovin prostřednictvím pošty. Nedokázali jsme dokonce některé členy strany dovést k volbám. Projevila se nedobrá práce okresních výborů, potažmo krajských rad v počtu zastupitelů v okrese. Nepodařilo se zajistit ve většině statutárních měst stejný počet hlasů pro naše kandidáty jako v roce 2006. Mluvím o velkých městech, kde listiny byly naplněny. Největší propad jsme, žel, zaznamenali v okrese a městě, které mohlo být výkladní skříní politiky KSČM – v Karviné. Z původních 33 % jsme poklesli na 20 %.*

Lidé budou slyšet na to, když budeme schopni najít řešení do budoucna. Samotný radikalismus lidi neuspokojí.A musíme je nabízet tak, že budou přijatelné, pochopitelné pro většinu občanů, pro ty, které budeme považovat za své možné partnery.

...nebojím se říci, že je potřeba oslovit nejen občanský sektor, ale i ostatní politické strany a politická hnutí, které jsou nalevo od středu. Protože řada těch programů těchto politických

³³ Vojtěch Filip: Doba vyžaduje nové spojení práce a solidarity, Haló noviny, 8. 11. 2010, citováno dle <http://www.sds.cz/view.php?cislocclanku=2010111101>

strana a hnutí nestojí proti KSČM či jejímu programu. A v tomto ohledu jsem přesvědčen, že máme co nabídnout. Jak z pohledu odbornosti, tak z pohledu stranické struktury a její schopnosti spolupráce....Neměli bychom se uzavírat v jednání s těmi, kteří hájí práva občanů nebo suverenitu českého státu. A měli bychom v tom velmi aktivně pracovat. Ať už jde o humanistické ideály a schopnost zajišťovat důstojný život občanů. “

Trendy popsané v tomto projevu V. Filipa příliš nedokládají radikalizaci vedení strany, úsilí o násilné převzetí moci či o destabilizaci veřejného pořádku a bezpečnosti. Citované vystoupení, ale i mnoho dokladů nashromážděných senátní komisí svědčí spíše o **ne příliš akceschopné straně zahleděné do minulosti, která sama je silně vnitřně nejednotná, funguje bez srozumitelného a reálného politického programu a žije vlastně převážně jen z politické podpory nostalgiků po období 1948 – 1989.**

Na druhou stranu nutno říci, že ve straně stále zřetelně hoří **plamen dogmatického marxismu – leninismu a stále je tam živý sen o diktatuře proletariátu a násilné revoluci.** Kromě senátní komisí zmiňovaných „bývalých ideologických tajemníků a politruků“ sdružených kolem časopisu Dialog – otázky – odpovědi jde i o aktivity radikálů z KSM a SMKČ, bývalých pohraničníků z Klubů českého pohraničí, vyhrocená stanoviska zastávají také reprezentanti Společnosti Klementa Gottwalda³⁴ či Společnosti česko – korejského přátelství Pektusan³⁵ a především mnohé okresní organizace strany samotné. Z webových stránek KSČM je zřízen pod <http://www.kscm.cz/knihovna/nakladatelstvi> odkaz na vydavatelství Orego, které vydává publikace jednoznačně stalinistického zaměření. V nabídce tohoto nakladatelství, která je dostupná ze stránek kolínské KSČM³⁶ si lze objednat knihy oslavující J. V. Stalina jako např. Satan na trůnu od Jakura Česlava, Jiný pohled na Stalina od Luda Martense. Je zde také kniha komunistického prokurátora z 50. let Karla Vaše souzeného za justiční vraždu generála Heliodora Píky, či kniha Svědectví plukovníka od Karla Košťála, bývalého náměstka ministra vnitra³⁷, odsouzeného Vyšším vojenským soudem v Příbrami v roce 1963 za vyšetřovací metody používané v padesátých letech na sedm let odnětí svobody. Autor v této knize oslavuje Klementa Gottwalda, zlehčuje či omlouvá procesy v padesátých letech a knihu věnuje těm, co zůstali věrní revolučnímu odkazu Marxe, Engelse, Lenina a Stalina. Zcela v duchu argumentace této knihy jsou pak například vedeny stránky OV KSČM Praha – východ dostupné z <http://tresnicka.kscm.cz/>.

³⁴ <http://www.gottwald.estranky.cz/>,

³⁵ <http://www.korea-pektusan.cz/pektu/index.php/archiv-lank/48-dopis-vaenemu-soudruhovi-kim-jong-ilovi>

³⁶ <http://web.kolin.cz/kscm//orego/orego.htm>

³⁷ Biografický slovník představitelů Ministerstva vnitra v letech 1948 – 1989, ÚSTR, Praha 2009

2. Závěrečná doporučení

Obavy z KSČM nevycházejí z nějakého přesně pospaného programu odebrání ústavních práv ostatním. Komunistická strana Československa však ani před svým uchopením moci v roce 1948 nedeklarovala, co hodlá všechno udělat a její praxe se dala jen odhadovat z toho, ke komu se hlásila, jakou používala rétoriku, odkud tehdy přijímala pokyny. Řada věcí se dala rozpoznat jen ze zdrojů veřejnosti běžně nedostupných. Tato **historická zkušenost proto vede k logickému požadavku, aby se analýza současné činnosti KSČM odvíjela nejen z důkladné analýzy veřejných zdrojů (a to nejen hlavních webových stránek strany a oficiálního deníku, ale i regionálních prezentací veřejně dostupných), ale i z podkladů bezpečnostních složek.** Vláda (a zprostředkovaně i veřejnost) by od nich měla dostat jasné odpovědi přinejmenším na tyto otázky:

- a) Existují doložitelné poznatky o tom, že funkcionáři KSČM provokují sociální napětí, vybízejí k násilnostem, k státnímu převratu? Argumentují potřebou nastolení diktatury (proletariátu)? Hlásí se k historickým nebo současným osobnostem, které realizovaly či realizují nedemokratický nehumánní režim?
- b) Jak přesně a v jakých oblastech spolupracují funkcionáři KSČM s komunistickými režimy v Číně, Severní Koreji, Vietnamu, Laosu a na Kubě?
- c) Mají bezpečnostní složky státu informace o tom, že se představitelé KSČM, tj. celostátní, krajští, okresní funkcionáři, nebo kandidáti do parlamentních či krajských voleb v poslední době dopustili či dopouštějí trestné činnosti? Probíhá jakékoli trestní řízení vůči nim?
- d) Má BIS jakékoli informace, že by výše uvedení představitelé KSČM vyvíjeli jakékoli činnosti, informace o nichž dle zákona č. 153/1994 Sb. BIS zabezpečuje? (tj., že by byli jakkoli spojeni se záměry a činnostmi namířenými proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, že by byli jakkoli spojeni se zpravodajskými službách cizí moci, měli nějaké napojení na činnosti ohrožujících státní a služební tajemství, či na činnosti, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky nebo, že by měli jakoukoli vazbu na činnosti týkající se organizovaného zločinu a terorismu?).

- e) Představuje jakákoli veřejná či skrytá aktivita KSČM nebo jí podporovaných organizací celostátně nebo lokálně riziko zvýšení sociálního napětí až nenávisti, které by vyžadovalo zákroky ze strany bezpečnostních složek?
- f) Jsou indicie o tom, že by se KSČM snažila vybudovat jakoukoli vlastní ozbrojenou složku, nebo že by realizovala vlastní, „stranickou“ operativní zpravodajskou činnost? Existují indicie o spolupráce KSČM se zpravodajskými složkami jiných zemí? Je KSČM řízena či významně finančně podporována ze zahraničí a představují takové případné zahraniční kontakty riziko s ohledem na známé záměry takovýchto případných podporovatelů?

Je samozřejmé, že mezinárodně politická situace v roce 2011 je od té před šedesáti pěti lety v mnohém odlišná. Světový komunismus dávno není řízen z Moskvy a není to jednoduché teroristické násilnické hnutí obdobného typu jako je nacismus ve své „neo“ verzi. Po pádu komunismu v ČR ve světě vznikla také různá nová spojení, v nichž někdejší komunističtí nepřátelé jsou nyní mnohými politiky demokratického světa vnímáni spíše jako spojenci, např. proti islamistickým radikálům. Komunistická Čína je v současnosti největším věřitelem USA.³⁸ I dopad těchto skutečností na reálnost rizika komunistické demontáže právního státu v ČR by měl být důkladně zvážen, svoje stanoviska by zde měla uplatnit jak odborná pracoviště resortu MZV, tak ÚZSI.

Po prostudování všech předložených materiálů bych pokládal za nejrozumnější, aby vláda uložila ministru vnitra pokračovat v analýze postojů a praktické činnosti KSČM. Doporučuji k této práci přizvat kvalifikované odborníky z institucí, které jsem zmínil výše – bude nutno provést **důkladný, soustavný a objektivní rozbor programatiky i praxe strany, a to nejen jejího nejvyššího vedení, ale též nižších regionálních článků, jakož i činnosti organizací, jimž strana vytváří materiální zázemí a jinak je podporuje. Bezpečnostní složky by měly ve své působnosti zpracovat podrobné zprávy pro vládu k otázkám výše přesně specifikovaným.** Pochopitelným předpokladem k tomu je, že bezpečnostní složky budou tomuto tématu věnovat stejně adekvátní pozornost jako vláda sama. I ze stanoviska bezpečnostních složek by vláda měla vycházet, jakkoli třeba nebude možné všechny informace z nich učinit součástí veřejné analýzy. Až teprve po důkladném rozboru všech

³⁸ Např. viz <http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi-svet/c1-52609350-joe-biden-stabilita-svetove-ekonomiky-zavisi-na-kooperaci-ciny-a-usa>, <http://www.cinsky.cz/index.php?page=clanek&id=546&lang=cs>

těchto odborných aspektů pak v politické rovině nepochybně vláda kvalifikovaně uváží, jaké jsou **očekávatelné politické (domácí i zahraničně politické) důsledky zvažovaného právního postupu.**

V Praze dne 29. září 2011

Mgr. et Mgr. Michal Mazel,

advokát

soudní znalec pro obor sociální vědy, specializace extremismus